

Stenske plošče

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/504684701974657359/>

Primeri okoljskih zahtev in meril

Verzija 1.0
Januar 2018

1. Predmet zelenega javnega naročanja

V skladu z 12. točko prvega odstavka 4. člena Uredbe o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17; v nadaljnjem besedilu: Uredba o ZeJN) mora naročnik okoljske vidike upoštevati, kadar so predmet naročanja stenske plošče. Natančnejšo opredelitev tega predmeta določa 53. točka Priloge 1 Uredbe o ZeJN.

2. Ključni okoljski vplivi

- Vpliv materialov, uporabljenih za proizvodnjo stenskih plošč – poraba virov.
- Vpliv materialov in snovi, ki so uporabljeni pri proizvodnji in se sproščajo pozneje pri uporabi.
- Vpliv energije, porabljene v različnih fazah izdelave stenskih plošč.
- Vpliv odpadkov, ko se stenske plošče in njihovi odpadni ostanki ob koncu življenjske dobe odlagajo.

3. Pristop k ZeJN

- Spodbujanje ustreznega ravnanja z materiali pri graditvi (izogibanje škodi za materiale in njihovem propadanju).
- Spodbujanje nakupa mavčnih plošč, izdelanih iz sintetične in reciklirane sadre.
- Zmanjšanje uporabe nekaterih kemičnih spojin.
- Zmanjšanje porabe energije pri proizvodnji, kadar je to mogoče.
- Spodbujanje uporabe okolju prijaznih materialov.
- Spodbujanje nakupa lesenih plošč, izdelanih iz trajnostnih lesnih materialov.
- Spodbujanje sistemov recikliranja za odpadke, nastale pri graditvi in rušenju.

4. Cilj iz Uredbe o zelenem javnem naročanju

Naročnik mora javno naročilo, ki vključuje predmet iz 12. točke prvega odstavka 4. člena te uredbe, oddati tako, da se v posameznem naročilu izpolni tisti cilj, ki je v nadaljevanju določen za ta predmet:

- delež recikliranega mavca v mavčni plošči oziroma delež recikliranega ali ponovno uporabljenega gradbenega lesa v leseni stenski plošči znaša najmanj 10 %.

5. Okoljske zahteve in merila

5.1. Mavčne stenske plošče YYY

5.1.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	Papir, uporabljen pri izdelavi mavčnih plošč, mora biti: <ul style="list-style-type: none">– 100-odstotno reciklirani les/papir ali– papir, izdelan iz lesa, lesnih vlaken ali lesnih odrezkov, ki izvirajo iz zakonito posekanih gozdov.¹

¹ Zakonit izvor gradbenega lesa/lesnih vlaken se lahko dokaže z veljavnim sistemom sledenja v proizvodni verigi. Te prostovoljne sisteme lahko certificira tretja oseba, in sicer pogosto kot del standarda ISO 9000 in/ali ISO 14000 ali sistema upravljanja EMAS. Dokazi sledljivosti v proizvodni verigi gradbenega lesa/lesnih vlaken, certificiranih po standardu FSC ali PEFC, ali kateri koli drug način dokazovanja se prav tako sprejmejo kot dokazilo o skladnosti. Če gradbeni les/lesna vlakna izhajajo iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, se lahko kot dokazilo uporabi dovoljenje FLEGT. Druga dokazila, ki se bodo sprejela, vključujejo ustrezno in veljavno spričevalo CITES ali druga enakovredna in preverljiva sredstva, kot je uporaba sistema »skrbnega pregleda². Za necertificiran neobdelan material ponudniki navedejo tip (vrsto), količino in izvor gradbenega lesa/lesnih vlaken skupaj z izjavo o njihovi zakonitosti. Tako lahko gradbenemu lesu oziroma lesnim vlaknom sledijo po celotni proizvodni verigi od gozda do izdelka.

	<p>Način dokazovanja</p> <p>Kadar mavčna plošča izpolnjuje zahteve iz a) točke, mora ponudnik k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da izpolnjuje zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, ki dokazuje, da so zahteve izpolnjene, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p> <p>Kadar mavčna plošča izpolnjuje zahteve iz b) točke, mora ponudnik k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, ki dokazuje, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo FSC² ali PEFC³ za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT,⁴ če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – potrdilo, da je ponudnik vključen v sistem okoljskega ravnanja, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
2.	<p>Vsebnost sadre mora glede na maso znašati vsaj 2 % reciklirane mavčne plošče,⁵ kar se izračuna na podlagi letnega povprečja, pri čemer ni vključena sadra z mest za razžvepljevanje dimnih plinov (RDP).</p> <p>Način dokazovanja</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene (npr. glede nadzora kakovosti ali proizvodnje), ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Kadar plošče vsebujejo potencialno radioaktiven material (npr. iz žlindrastih produktov, pepela iz zgorelega premoga, fosforne sadre), mora biti gama indeks (my) ali indeks aktivnosti (I1) manjši od 1. Radioaktivne snovi v materialu plošče so izražene kot gama indeks/indeks aktivnosti v skladu s formulo:⁶</p> $CK/3000 + CRa/300 + CTh/200 < 1,0.$

² FSC (angl. *Forest Stewardship Council*) je samostojna, nevladna, neprofitna organizacija, ustanovljena za promocijo odgovornega ravnanja z gozdovi. Več o tem na <http://www.fsc.org/>.

³ PEFC (angl. *Programme for the Endorsement of Forest Certification*) je program za potrjevanje certifikacijskih shem za gozdove. Več o tem na <http://www.pefc.org/internet/html/>.

⁴ FLEGT (angl. *Forest Law Enforcement, Governance and Trade*) opredeljuje Akcijski načrt EU za uveljavljanje zakonodaje, upravljanja in trgovanja na področju gozdov, ki ga je Evropska komisija sprejela leta 2003. Akcijski načrt določa več ukrepov za obravnavo nezakonite sečnje v državah v razvoju in opredeljuje sistem izdaje dovoljenj za gradbeni les, ki zagotavlja zakonitost uvoženih lesnih proizvodov. Za pridobitev dovoljenja morajo države, ki proizvajajo gradbeni les, in EU podpisati prostovoljne partnerske sporazume. Za lesne izdelke, ki so bili zakonito proizvedeni v partnerskih državah na podlagi prostovoljnega partnerskega sporazuma, se bodo izdala dovoljenja o zakoniti proizvodnji. Več o tem na spletni strani <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

⁵ To okoljsko zahtevo lahko naročnik opredeli strožje tako, da zahteva, da znaša delež sadre v reciklirani mavčni plošči pet odstotkov. Mavčne plošče, ki vsebujejo višji delež sadre, lahko naročnik v okviru meril za oddajo javnih naročil, ki jih smiselno oblikuje glede na vsebino te okoljske zahteve, točkuje z dodatnimi točkami.

⁶ CK, CRa in CTh pomenijo koncentracijo kalija 40, radija 226 in torija 232, izraženo v bekerelih na kilogram (Bq/kg) materiala. En odstotek kalija je enako 310 Bq/kg kalija 40, 1 ppm urana je enako 12,3 Bq/kg radija 226 in 1 ppm torija je enako 4,0 Bq/kg torija 232.

	<p>Indeks radija ne sme preseči: $CRa/100 = 1,0$.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	<p>Mavčne plošče kot končni proizvod ne vsebujejo nobene kemikalije, ki je razvrščena kot:⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> – rakotvorna (kategorije 1A, 1B in 2: H350, H350i, H351); – mutagena za zarodne celice (kategorije 1A, 1B in 2: H340 in H341); – strupena za razmnoževanje (kategorije 1A, 1B in 2: H361, H360, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd in H360Df); ali vpliva na dojenje (H362), – akutno strupena (kategorije 1, 2 in 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300), – kronično strupena za vodno okolje (kategorije 1, 2 in 3: H410, H411 in H412). <p>Iz končnega izdelka se v običajnih pogojih uporabe ne bodo sproščale ali lužile kakršne koli snovi ali zmesi, ki so razvrščene kot: rakotvorne (kategorije 1A, 1B in 2: H350, H350i, H351);</p> <ul style="list-style-type: none"> – mutagene za zarodne celice (kategorije 1A, 1B in 2: H340 in H341); – strupene za razmnoževanje (kategorije 1A, 1B in 2: H361, H360, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd in H360Df); ali vplivajo na dojenje (H362); – akutno strupene (kategorije 1, 2 in 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300); – kronično strupene za vodno okolje (kategorije 1, 2 in 3: H410, H411 in H412). <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, ki potrjuje, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – varnostni list za material, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
5.	<p>Mavčne plošče se ne smejo impregnirati, označevati, premazati ali drugače obdelati na način, ki bi preprečil recikliranje ali kompostiranje v Evropi.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so zahteve izpolnjene, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>

⁷ V Uredbi (ES) št. 1272/2008, s katero se spreminjata in razveljavljata direktivi 67/548/EGS in 1999/45/ES in s katero se spreminja Uredba (ES) št. 1907/2006, so navedeni naslednji stavki o nevarnosti, ki so povezani z zgornjimi standardnimi opozorili.

5.1.2 Merili za oddajo javnega naročila⁸	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	<p>Merilo »recikliranje mavca«.</p> <p>Ponudba z mavčno ploščo z deležem recikliranega mavca, ki presega minimalni delež iz tehničnih specifikacij, ali mavčno ploščo z deležem recikliranega mavca, ki presega minimalni delež iz tehničnih specifikacij in ki se iz sistema proizvajalcev za prevzem rabljenih proizvodov preusmeri v objekt za kompostiranje ali se uporabi pri proizvodnji cementa ali po enakovredni odobreni metodi preusmeri, se v okviru tega merila točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo o tem, ali in katero od meril bo izpolnil, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je merilo izpolnjeno, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
2.	<p>Merilo »uporaba papirja iz trajnostno upravljanjih gozdov«.</p> <p>Ponudba z mavčno ploščo, pri proizvodnji katere se uporablja papir, ki je iz lesa, lesnih vlaken ali lesnih odrezkov, ki izvirajo iz gozdov, za katere je potrjeno, da se z njimi trajnostno gospodari, pri čemer se izvajajo načela in ukrepi, namenjeni zagotavljanju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi,⁹ se v okviru tega merila točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo FSC ali PEFC za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno.¹⁰ <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
5.1.3 Določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbenimi določili vključi določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik od te pogodbe odstopi.
2.	Ponudnik mora zagotoviti informacije o prekrivnih materialih za stenske plošče, kot so vrste barve, ki ne bodo ovirale recikliranja mavčnih plošč ali njihove druge uporabe ob koncu življenjske dobe. Zato naročniku posreduje potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je

⁸ Okoljska merila za oddajo javnega naročila naj bi skupaj obsegala vsaj 10 do 15 odstotkov skupnih razpoložljivih točk.

⁹ V Evropi morajo ta načela in ukrepi ustrezati vsaj načelom in ukrepom, navedenim v vseevropskih smernicah na operativni ravni za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kot jih je potrdila Lizbonska ministrska konferenca o varovanju gozdov v Evropi (od 2. do 4. junija 1998). Zunaj Evrope morajo načela in ukrepi ustrezati vsaj načelom za varovanje gozdov UNCED (Rio de Janeiro, junija 1992) in če je to primerno, merilom ali smernicam za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kakor so bili sprejeti v okviru ustreznih mednarodnih in regionalnih pobud v navedenem vrstnem redu (ITTO, montrealški proces, proces Tarapoto, pobuda za suho cono Afrike UNEP/FAO).

¹⁰ Na podlagi veljavnega sistema sledenja se lahko predloži sprejemljivo dokazilo o trajnostni sečnji lesa. Te prostovoljne sisteme lahko certificira tretja oseba, in sicer pogosto kot del standarda ISO 9000 in/ali ISO 14000 ali sistema upravljanja EMAS.

	zahteva izpolnjena.
3.	Ponudnik mora skupaj z izdelkom ali na embalaži ali oznakah zagotoviti ustrezne in sprejemljive informacije za uporabnika, v katerih so opisani ravnanje, postopki za namestitve, nanos sredstev za površinsko obdelavo, recikliranje in/ali metode odlaganja. ¹¹
4.	Ponudnik mora zagotoviti, da je izvajalec, ki namešča stenske plošče, sprejel učinkovito politiko in postopke, da se z odpadki, nastalimi pri namestitvi, kot so odpadni ostanki, ostanki pri prerezovanju, poškodovane plošče itd., na podlagi primerne sistema zbiranja ustrezno in trajnostno ravna, kar vključuje predelavo, recikliranje ali preusmeritev z odlagališč, kadar je to mogoče. V ta namen naročniku posreduje potrdilo, da je izvajalec, ki namešča stenske plošče, vključen v sistem okoljskega ravnanja, ali ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je zahteva izpolnjena. Kot ustrezen način dokazovanja se prizna tudi vzpostavljen sistem ravnanja z okoljem (kot sta npr. EMAS ali ISO 14001).

5.2. Lesene stenske plošče

5.2.1 Tehnične specifikacije

Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:

1.	<p>Uporabljeni neobdelani leseni materiali morajo izvirati iz zakonitih virov.¹²</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo FSC¹³ ali PEFC¹⁴ za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT,¹⁵ če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – potrdilo, da je ponudnik vključen v sistem okoljskega ravnanja, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene.
----	--

¹¹ Primeri oznak, embalaže in informacij na prodajnih točkah oziroma drugo ustrezno dokazilo.

¹² Zakonit izvor gradbenega lesa/lesnih vlaken se lahko dokaže z veljavnim sistemom sledenja v proizvodni verigi. Te prostovoljne sisteme lahko certificira tretja oseba, in sicer pogosto kot del standarda ISO 9000 in/ali ISO 14000 ali sistema upravljanja EMAS. Dokazi sledljivosti v proizvodni verigi gradbenega lesa/lesnih vlaken, certificiranih po standardu FSC ali PEFC, ali kateri koli drug način dokazovanja se prav tako sprejmejo kot dokazilo o skladnosti. Če gradbeni les/lesna vlakna izhajajo iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, se lahko kot dokazilo o zakonitosti uporabi dovoljenje FLEGT. Druga dokazila, ki se bodo sprejela, vključujejo ustrezno in veljavno spričevalo CITES ali druga enakovredna in preverljiva sredstva, kot je uporaba sistema Skrbnega pregleda². Za necertificiran neobdelan material ponudniki navedejo tip (vrsto), količino in izvor gradbenega lesa/lesnih vlaken skupaj z izjavo o njihovi zakonitosti. Tako se lahko gradbenemu lesu/lesnim vlaknom sledi po celotni proizvodni verigi od gozda do izdelka.

¹³ FSC (angl. *Forest Stewardship Council*) je samostojna, nevladna, neprofitna organizacija, ustanovljena za promocijo odgovornega ravnanja z gozdovi. Več o tem na <http://www.fsc.org/>.

¹⁴ PEFC (angl. *Programme for the Endorsement of Forest Certification*) je program za potrjevanje certifikacijskih shem za gozdove. Več o tem na <http://www.pefc.org/internet/html/>.

¹⁵ FLEGT (angl. *Forest Law Enforcement, Governance and Trade*) opredeljuje Akcijski načrt EU za uveljavljanje zakonodaje, upravljanja in trgovanja na področju gozdov, ki ga je Evropska komisija sprejela leta 2003. Akcijski načrt določa več ukrepov za obravnavo nezakonite sečnje v državah v razvoju in opredeljuje sistem izdaje dovoljenj za gradbeni les, ki zagotavlja zakonitost uvoženih lesnih izdelkov. Za pridobitev dovoljenja morajo države, ki proizvajajo gradbeni les, in EU podpisati prostovoljne partnerske sporazume. Za lesne proizvode, ki so bili zakonito proizvedeni v partnerskih državah na podlagi prostovoljnega partnerskega sporazuma, se bodo izdala dovoljenja o zakonitosti proizvodnje. Več o tem na spletni strani <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>.

	Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.
2.	<p>Pri lesenih ploščah, pri katerih se uporabljajo veziva, ki vsebujejo formaldehid, se ne sme preseči mejna emisijska vrednost iz standarda E1 za formaldehid na podlagi EN 13986, ki znaša 0,13 mg/ m³ zraka (ali 0,1 ppm).¹⁶ To vključuje premazane plošče in predhodni nanos premaza.¹⁷</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelan izdelek, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
3.	<p>Vsebnost prostega formaldehida v lepilih za vezane plošče ali laminirane lesene plošče ne sme presežati 0,5 mas. %.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelan izdelek, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
4.	<p>Pri sestavljenih lesenih ploščah, v katerih so veziva, ki vsebujejo fenol, koncentracija fenola v preskusnem prostoru ne sme presežati 14 µg/m³.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelan izdelek, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
5.	<p>Iz sestavljenih lesenih plošč, ki vsebujejo veziva na osnovi PMDI (polimerni metilendifenil diizocianat), se ne sme sproščati več kot 1 µg/m³ (zaznavnega) monomera MDI.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelan izdelek, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
6.	Lesene stenske plošče kot končni izdelek ne vsebujejo nobene kemikalije, ki je

¹⁶ To okoljsko zahtevo lahko naročnik opredeli strožje tako, da zahteva, da veziva, ki vsebujejo formaldehid, presežejo vrednosti iz standarda E1 za formaldehid na podlagi EN 13986.

¹⁷ Standard EN 13986 se nanaša na znak CE za izdelke iz skupine lesenih plošč v gradbeništvu. Preskusne zahteve za formaldehid razreda E1 so navedene v Prilogi B k standardu. V razredu E1 je določeno 8 mg ali manj formaldehida na 100 g plošče, sušene v sušilniku, za neobdelane iverne plošče, usmerjene pramenske plošče (OSB) in vlaknene plošče srednje gostote (MDF) na podlagi preskusne metode EN 120. Določeno je 3,5 mg/m²/h ali manj sproščanja formaldehida za vse druge izdelke iz skupine plošč na podlagi preskusne metode EN 717-2.

	<p>razvrščena kot:¹⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> – rakotvorna (kategorije 1A, 1B in 2: H350, H350i, H351); – mutagena za zarodne celice (kategorije 1A, 1B in 2: H340 in H341); – strupena za razmnoževanje (kategorije 1A, 1B in 2: H361, H360, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd in H360Df); ali ima učinke na dojenje (H362); – akutno strupena (kategorije 1, 2 in 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300); – kronično strupena za vodno okolje (kategorije 1, 2 in 3: H410, H411 in H412). <p>Iz končnega izdelka se v običajnih pogojih uporabe ne bodo sproščale ali lužile kakršne koli snovi ali zmesi, ki so razvrščene kot:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rakotvorne (kategorije 1A, 1B in 2: H350, H350i, H351); – mutagene za zarodne celice (kategorije 1A, 1B in 2: H340 in H341); – strupene za razmnoževanje (kategorije 1A, 1B in 2: H361, H360, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd in H360Df); ali imajo učinke na dojenje (H362); – akutno strupene (kategorije 1, 2 in 3: H330, H331, H311, H301, H310, H300); – kronično strupene za vodno okolje (kategorije 1, 2 in 3: H410, H411 in H412). <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil zahtevo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – potrdilo neodvisne akreditirane ustanove, ali – varnostni list za material, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so zahteve izpolnjene. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.</p>
<p>5.2.2 Merili za oddajo javnega naročila¹⁹</p>	
<p>Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:</p>	
<p>1.</p>	<p>Merilo »Recikliran ali znova uporabljen gradbeni les«.</p> <p>Ponudba z gradbenim lesom, ki je deloma ali v celoti recikliran ali znova uporabljen, se v okviru tega merila točkjuje z dodatnimi točkami, tako da se večji delež nagradi z več točkami. Natančen način točkovanja predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo o tem, da bo izpolnil merilo in v kakšnem deležu, ali – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je merilo izpolnjeno, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno. <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
<p>2.</p>	<p>Merilo »Uporaba lesa iz trajnostno upravljanih gozdov«.</p> <p>Končni izdelek iz lesa, lesnih vlaken ali lesnih odrezkov, ki izvirajo iz gozdov, za katere je potrjeno, da se z njimi trajnostno gospodari, pri čemer se izvajajo načela in</p>

¹⁸ V Uredbi (ES) št. 1272/2008, s katero se spreminjata in razveljavljata direktivi 67/548/EGS in 1999/45/ES ter s katero se spreminja Uredba (ES) št. 1907/2006, so navedeni naslednji stavki o nevarnosti, ki so povezani z zgornjimi standardnimi opozorili.

¹⁹ Okoljska merila za oddajo javnega naročila naj bi skupaj obsegala vsaj 10 do 15 odstotkov skupnih razpoložljivih točk.

	<p>ukrepi, namenjeni zagotavljanju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi,²⁰ se v okviru tega merila točkjuje z dodatnimi točkami, tako kot to predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja</p> <p>Ponudnik mora k ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izjavo, da bo pri dobavi blaga izpolnil merilo, ali – potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje merilo, ali – potrdilo FSC ali PEFC za izdelek zadnjega v skrbniški verigi lesa, ali – dovoljenje FLEGT, če les izhaja iz države, ki je podpisala prostovoljni sporazum o partnerstvu z EU, ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno.²¹ <p>Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje merilo.</p>
5.2.3 Določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključuje določilo:	
1.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik od te pogodbe odstopi.
2.	Ponudnik mora zagotoviti informacije o prekrivnih materialih za stenske plošče, kot so vrste barve, ki ne bodo ovirali recikliranja lesenih plošč ali spremembe njihove rabe ob koncu življenjske dobe. Zato naročniku posreduje potrdilo, da ima blago oziroma material, iz katerega je izdelek izdelan, znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve, ali ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je zahteva izpolnjena.
3.	Ponudnik mora skupaj z izdelkom ali na embalaži ali oznakah zagotoviti ustrezne in sprejemljive informacije za uporabnika, v katerih so opisani ravnanje, postopki za namestitve, nanos sredstev za površinsko obdelavo, recikliranje in/ali metode odlaganja. ²²
4.	Ponudnik mora zagotoviti, da je izvajalec, ki namešča stenske plošče, sprejel učinkovito politiko in postopke za zagotovitev, da se z odpadki, nastalimi pri namestitvi, kot so odpadni ostanki, ostanki pri prirezovanju, poškodovane plošče itd., na podlagi primerne sistema zbiranja ustrezno in trajnostno ravna, kar vključuje predelavo, recikliranje ali preusmeritev z odlagališč, kadar je to mogoče. Zato naročniku posreduje potrdilo, da je izvajalec, ki namešča stenske plošče, vključen v sistem okoljskega ravnanja, ali ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je zahteva izpolnjena. Kot ustrezen način dokazovanja se prizna tudi vzpostavljen sistem ravnanja z okoljem (kot sta npr. EMAS ali ISO 14001).

Pojasnila

Te okoljske zahteve in merila obravnavajo predvsem dve različni vrsti materiala, ki skupaj zajemata skoraj celotni trg s stenskimi ploščami. To so mavčne in lesene plošče. Materiala se

²⁰ V Evropi morajo ta načela in ukrepi ustrezati vsaj načelom in ukrepom, navedenim v vseevropskih smernicah na operativni ravni za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kot jih je potrdila Lizbonska ministrska konferenca o varovanju gozdov v Evropi (od 2. do 4. junija 1998). Zunaj Evrope morajo načela in ukrepi ustrezati vsaj načelom za varovanje gozdov UNCED (Rio de Janeiro, junija 1992) in če je to primerno, merilom ali smernicam za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, kakor so bili sprejeti v okviru ustreznih mednarodnih in regionalnih pobud v navedenem vrstnem redu (ITTO, montrealški proces, proces Tarapoto, pobuda za suho cono Afrike UNEP/FAO).

²¹ Na podlagi veljavnega sistema sledenja se lahko predloži sprejemljivo dokazilo o trajnostni sečnji lesa. Te prostovoljne sisteme lahko certificira tretja oseba, in sicer pogosto kot del standarda ISO 9000 in/ali ISO 14000 ali sistema upravljanja EMAS.

²² Primeri oznak, embalaže in informacij na prodajnih točkah oziroma drugo ustrezno dokazilo.

obravnavata ločeno, saj se kljub temu, da se njuna uporaba prekriva, razlikujeta po sestavi in večini standardov, ki jih morata izpolnjevati.

Za stenske plošče se uporablja več znakov in standardov za okolje. Nekateri veljajo za oba materiala, na primer znak nordijski labod (Nordic Swan) za stenske plošče in avstralski znak za dobro okoljsko izbiro, medtem ko drugi vključujejo le enega od njiju, na primer nemški znak modri angel (Blue Angel) za sestavljene lesene plošče, kanadski znak za okolje za mavčne plošče ali japonski znak za okolje za lesene plošče.

Večina izdelkov iz skupine stenskih plošč spada na področje uporabe direktive o gradbenih izdelkih, pri čemer je treba gradbene izdelke, ki jih ureja direktiva, opremiti z znakom CE. Znak CE spremljajo posebne tehnične informacije o posebni učinkovitosti teh izdelkov.

Naročnik upošteva lokalne razmere in oceni, ali je morda potrebna posebna plošča – na primer plošča, ki je bolj odporna proti vlagi.

Proizvodnja mavčnih plošč mora ustrezati evropskim, nacionalnim ter regionalnim predpisom in standardom glede emisij v zrak pri proizvodnem procesu, zlasti kar zadeva prah in žveplov dioksid, ter glede odvajanja vode, vključno z neraztopljenimi trdnimi snovmi in kemijsko potrebo po kisiku (KPK).

Prostor, v katerega se namestijo plošče, mora izpolnjevati evropske, nacionalne in regionalne zahteve glede kakovosti zraka v zaprtih prostorih. Ta vidik je pomemben zlasti v primeru naročanja lesenih stenskih plošč.

Naročnik lahko med določila pogodbe o izvedbi naročila vključi določbo o izvedbi naročila, ki zagotavlja, da je količina odpadnih mavčnih plošč (odpadni ostanki in plošče, poškodovane zaradi vremenskih razmer, nepravilnega shranjevanja itd.) oziroma količina odpadnih lesenih plošč (odpadni ostanki in plošče, poškodovane zaradi vremenskih razmer, nepravilnega shranjevanja itd.) čim manjša.

Direktiva 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL L št. 365 z dne 31. decembra 1994, str. 10) v 3. členu embalažo opredeljuje kot »vsi proizvodi iz kakršnih koli materialov, ki se uporabljajo za shranjevanje in zaščito blaga, ravnanje z njim, njegovo dostavo in predstavitev, od surovin do obdelanega blaga, ki ga proizvajalec preda uporabniku ali potrošniku. V opredelitev embalaže se uvrščajo tudi 'nevračljivi' predmeti, ki se uporabljajo za enak namen«. V kolikšnem obsegu je treba embalažo šteti za pomemben okoljski dejavnik v zvezi z izdelkom, je odvisno od več spremenljivk, vključno z življenjsko dobo izdelka in embalažnim materialom. Pri izdelku s kratko življenjsko dobo je embalaža na primer verjetno pomembnejša kot pri izdelku z dolgo življenjsko dobo. Podobno je embalaža v smislu življenjske dobe verjetno manj pomembna pri izdelkih, ki porabljajo energijo. Kadar naročnik embalažo obravnava kot pomembno vprašanje, lahko informacije dobi pri morebitnih dobaviteljih, da ugotovi, ali so upoštevali vpliv njihove vrste embalaže na okolje in ali ravnajo v skladu s politiko naročnika.

Stroškovni vidiki

Notranje stene so standardni sestavni del večine stavb, zlasti v stanovanjih ali delovnih prostorih. Stenske plošče so se tradicionalno obravnavale kot izdelki množične proizvodnje z nizko vrednostjo, pri čemer je zaradi nizke vrednosti materialov nastajalo precej škode in odpadka, zato so namensko naročali večjo količino izdelkov.

Surovine, potrebne za obe vrsti plošč, običajno niso drage, vendar bosta pri lesu na cene izdelkov vplivala naraščajoča cena energije in tekmovanje za surovine.

Razpoložljivost cenejšje sadre RDP, ki je stranski izdelek v energetske sektorju, ki ga je treba odstraniti, zagotavlja, da cena mavca ostaja stabilna na tej nizki ravni. Vsi trije glavni proizvajalci mavčnih plošč v Evropi pri proizvodnem procesu uporabljajo sadro RDP,²³ vendar obsega porabe zaradi pravil o konkurenci niso razkrili.

Kot je obravnavano v oddelku 4.1.1 tehničnega izhodiščnega poročila, je mešanje sadre RDP v mavčne proizvode standardna praksa. Med viri mavca se ne razlikuje, zato se prav tako ne razlikuje med okoljskimi lastnostmi posameznih izdelkov, čeprav se veliko navaja uporaba recikliranega mavca, kar pogosto pomeni sadro RDP. Zato trenutno ni mogoče cenovno razlikovati med izdelki iz skupine mavčnih plošč in katere imajo zaradi reciklirane vsebine boljši okoljski profil. Kot je bilo navedeno zgoraj, je sadra RDP zelo čista, zato jo je mogoče kombinirati z naravno sadro z nižjo stopnjo čistosti, ki je sicer ne bi bilo mogoče uporabiti.

Primarni viri surovin za lesene plošče so majhni kosi hlodovine (tj. lesa, ki ga zaradi premajhne velikosti ni mogoče uporabiti kot gradbeni les), izdelki iz industrijskih žag ter že uporabljen in industrijsko že predelan les.²⁴ Na cene surovin vpliva nihanje povpraševanja po gradbenem lesu na evropskem in svetovnem trgu, na kar pogosto vplivajo povpraševanje po gradbenem lesu za gradbeništvo in ekstremni vremenski dogodki. Vse večja priljubljenost uporabe neobdelanega lesa za proizvodnjo energije zadeva sektor za proizvodnjo plošč, saj lahko ogroža zaloge lesa in vpliva na njegovo ceno.

Kadar pri stavbah ni mogoče uporabiti standardnih industrijskih velikosti plošč, je mogoče kupiti posebne velikosti po meri. Kot je pričakovano, bodo te storitve dražje kot standardne, pri čemer se bo določilo minimalno število naročenih izdelkov, ki je lahko precej visoko.

Plošče se bodo v življenjski dobi v sobah, ki se uporabljajo, obrabile, zato jih bo morda treba občasno ponovno površinsko obdelati. To je verjetno mogoče doseči z nanosom tanke plasti mavca ali trpežnega papirja na katero koli vrsto plošč, ko se stavba prenavlja, namesto da se notranje stene ali stenske plošče v celoti zamenjajo.

Na stopnji odlaganja odpadkov med namestitvijo ali ob koncu življenjske dobe se bodo zaradi vse večjih stroškov odlaganja na odlagališčih in omejitev po vsej Evropski uniji stroški odlaganja odpadkov povečali. Ti višji stroški se bodo prek splošnih pogodbenih gradbenih stroškov najverjetneje prenesli na končne kupce stavb in jih ne bodo v celoti krila sama gradbena podjetja.

²³ Opis lastnosti mineralnih odpadkov, virov in predelovalne tehnologije – Celovito ravnanje z odpadki za proizvodnjo gradbenega materiala, WRT177/WR0115, študija primera: Sadra za razžvepljevanje dimnih plinov (RDP) v proizvodnji mavčnih plošč, dr. Andrew M. Dunster BRE, http://www.smartwaste.co.uk/filelibrary/Plasterboard_FGD_gypsum.pdf

²⁴ Medstrankarska parlamentarna skupina za industrijo lesenih plošč, Združeno kraljestvo, <http://www.appgwoodpanelindustry.co.uk/>.